

SKUPŠTINA CRNE GORE

Odbor za ljudska prava i slobode

Broj: 00-63-8/16-18

Podgorica, 13. april 2016. godine

**PLAN AKTIVNOSTI ODBORA ZA LJUDSKA PRAVA I SLOBODE
ZA 2016. GODINU**

Podgorica, 13. april 2016. godine

UVOD

Odbor za ljudska prava i slobode, kao stalno radno tijelo Skupštine Crne Gore, shodno članu 44 Poslovnika Skupštine Crne Gore „...razmatra predloge zakona, drugih propisa i opštih akata i druga pitanja koja se odnose na: slobode i prava čovjeka i građanina, sa posebnim osvrtom na manjinska prava, primjenu potvrđenih međunarodnih akata koji se odnose na ostvarivanje, zaštitu i unaprjeđivanje ovih prava, razmatra i zauzima stavove po predstavkama građana i pravnih lica koje se odnose na ostvarivanje prava građana; prati ostvarivanje dokumenata, mjera i aktivnosti za unaprjeđivanje nacionalne, etničke i druge ravnopravnosti, posebno u oblasti obrazovanja, zdravstva, informisanja, socijalne politike, zapošljavanja, preduzetništva, procesa odlučivanja i sl; učestvuje u pripremi i izradi dokumenata i usaglašavanju zakonodavstva u ovoj oblasti sa standardima u evropskom zakonodavstvu; sarađuje sa odgovarajućim radnim tijelima drugih parlamenata i nevladinim organizacijama iz ove oblasti.

Odbor u okviru svoje nadležnosti prati i ocjenjuje usklađenost zakona Crne Gore sa pravnom tekovinom Evropske unije i, na osnovu izvještaja Vlade, prati i ocjenjuje primjenu zakona, posebno zakona iz kojih proizilaze obaveze usaglašene sa pravom Evropske unije.”

Donošenje Plana aktivnosti Odbora za ljudska prava i slobode za 2016. godinu predstavlja nastavak već uspostavljene prakse, započete donošenjem Plana aktivnosti Odbora za period od decembra 2010. do oktobra 2011. godine, sa ciljem da se doprinese planskom, sistematskom i koordinisanom djelovanju radi što efikasnijeg i kvalitetnijeg ispunjavanja obaveza koje nas očekuju na putu evropskih i evroatlanskih integracija.

U 2016. godini Odbor za ljudska prava i slobode nastaviće realizaciju aktivnosti u okviru procesa pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, a polazeći od preporuka sadržanih u Rezoluciji Evropskog parlamenta o Crnoj Gori od 10. marta 2016. godine i Izvještaju Evropske komisije o Crnoj Gori za 2015. godinu, kao i onih sadržanih u Rezoluciji Parlamentarne skupštine Savjeta Evrope 2030 (2015) od 27. januara 2015. godine.

Posebna pažnja biće posvećena praćenju realizacije obaveza utvrđenih revidiranim akcionim planovima Vlade Crne Gore za poglavlja 23 i 24 kako bi, shodno svojoj nadležnosti, Odbor je dao doprinos ispunjenju preporuka Evropske komisije i izgradnji efikasnih institucija i vladavini prava.

Plan aktivnosti Odbora za ljudska prava i slobode za 2016. godinu sačinjen je na osnovu:

- Rezolucije Evropskog parlamenta o Crnoj Gori od 10. marta 2016. godine,
- Izvještaja Evropske komisije o Crnoj Gori za 2015. godinu,
- Rezolucije Parlamentarne skupštine Savjeta Evrope 2030 (2015), od 27. januara 2015. godine,
- Programa rada Vlade Crne Gore za 2016. godinu,
- aktivnosti Skupštine Crne Gore i
- jednog broja nerealizovanih aktivnosti iz Plana aktivnosti Odbora za 2015. godinu.

Plan aktivnosti sadrži pregled predloga zakona čije razmatranje je, shodno nadležnosti ovog radnog tijela, planirano tokom 2016. godine, a čije utvrđivanje je planirano Programom rada Vlade Crne Gore za 2016. godinu.

Planom je obuhvaćeno **pet predloga zakona**.

Takođe, sadrži i pregled izvještaja koje pojedini organi, saglasno zakonu dostavljaju Skupštini, a koje Odbor za ljudska prava i slobode razmatra kao nadležni odbor.

Planom je obuhvaćeno **12 izvještaja** (pet godišnjih izvještaja koje nadležni organi, saglasno zakonu dostavljaju Skupštini, jedan posebni izvještaj u skladu sa Zaključkom Skupštine Crne Gore, donešenim povodom razmatranja Izvještaja o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za 2014. godinu, objavljenim u „Službenom listu CG“, br.3/16 i godišnji izvještaji o radu i finansijskom poslovanju šest manjinskih savjeta koji su u skladu sa članom 33 Zakona o manjinskim pravima i slobodama dužni da podnesu izvještaj Ministarstvu za ljudska i manjinska prava i nadležnom radnom tijelu Skupštine).

U okviru kontrolne i nadzorne uloge Odbora planirano je razmatranje informacija koje Odbor, **u skladu sa članom 68 Poslovnika Skupštine**, može tražiti od državnog organa. Po ovom osnovu, ukupno je planirano razmatranje **pet akata** (tri strategije s akcionim planovima i dvije informacije).

U skladu sa Akcionim planom za jačanje zakonodavne i kontrolne uloge Skupštine utvrđeno je **praćenje realizacije Zaključaka Skupštine**, donešenih povodom razmatranja:

- Izvještaja o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za 2014. godinu,
- Godišnjeg izvještaja Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2014. godinu,
- Izvještaja o stanju u oblasti zaštite ličnih podataka i stanju u oblasti pristupa informacijama za 2014. godinu i
- Zakona o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom.

Takođe, u skladu sa članom 75 Poslovnika Skupštine planirano je **jedno kontrolno saslušanje**, a u skladu sa članom 73 **jedno konsultativno saslušanje**.

Odbor, shodno čl. 209 i 210 Poslovnika Skupštine, planira **nastavak saradnje sa radnim tijelima parlamenata drugih država i radnim tijelima parlamentarnih skupština međunarodnih organizacija i drugim međunarodnim strukturama** u cilju razmjene iskustava i znanja važnih za proces evropskih i evroatlanskih integracija.

Osvrt na stanje u Crnoj Gori dat je i u Saopštenju Evropskog parlamenta, objavljenom na sajtu EP nakon rasprave o Izvještaju o Crnoj Gori za 2015. godinu:

„Crna Gora nastavlja da bude uspješna priča Zapadnog Balkana i raduje me što naša rezolucija to odražava“, rekao je izvjestilac Čarls Tanok (Charles Tannock), dodajući da je „ova godina veoma značajna godina za Crnu Goru. U godini kada slavi desetogodišnjicu nezavisnosti, zemlju očekuju parlamentarni izbori, i trenutno je u procesu ključnih pregovora u vezi s potencijalnim učlanjenjem u NATO“.

Poslanici su pozdravili stabilan napredak ostvaren u pristupnim pregovorima između EU i Crne Gore, ali i naglasili da korupcija ostaje ozbiljan problem, naročito u javnim nabavkama, zdravlju, obrazovanju, prostornom planiranju, privatizaciji i građevinskom sektoru. Pozvali su Crnu Goru da „učini borbu protiv korupcije jednim od svojih prioriteta“ i pozdravili uspostavljanje Agencije za sprečavanje korupcije, osnovane s tim ciljem.

Pozdravljen je i doprinos Crne Gore misijama upravljanja krizama pod vođstvom EU i implementaciji međunarodnih restriktivnih mjera, uključujući mjere preduzete povodom ruske aneksije Krima i događaja u istočnoj Ukrajini. Poslanici EP pozdravili su i „odluku NATO-a da pozove Crnu Goru da pristupi Savezu“.

POLAZEĆI OD:

1) REZOLUCIJE EVROPSKOG PARLAMENTA OD 10. MARTA 2016. GODINE O IZVJEŠTAJU O CRNOJ GORI ZA 2015. GODINU (2015/2894(RSP)) u kojoj:

IZVOD iz Rezolucije:

„Evropski parlament:

1. pozdravlja konstantan napredak pristupnih pregovora sa Crnom Gorom, napominjući da su do sada otvorena 22 pregovaračka poglavlja, uključujući 23. i 24. poglavlje, od kojih su dva privremeno zatvorena; podstiče ostvarivanje vidljivog napretka u pogledu ispunjavanja pokazatelja za zatvaranje poglavlja o kojima se već pregovara i otvaranje novih poglavlja; **ističe da napredak u pregovorima mora biti praćen potpunim sprovođenjem relevantnih akcionih planova i strategija; ponavlja da ukupni napredak u pregovorima zavisi od napretka u sprovođenju vladavine prava i vidljivih rezultata u tom području;**
2. **poziva na veći parlamentarni nadzor nad pristupnim procesom;** pozdravlja donošenje akcionog plana za 2015. godinu za jačanje zakonodavne i kontrolne uloge Skupštine Crne Gore, **ali naglašava potrebu za jačanjem uloge Skupštine Crne Gore i unapređenjem pristupa informacijama koje se odnose na pristupanje Uniji;** pozdravlja nedavno usvojen Etički kodeks i **poziva na preduzimanje daljih mjera za povećanje povjerenja javnosti u Skupštinu Crne Gore;**
5. konstatuje da je Vlada ostvarila određeni napredak u reformi državne uprave od 2011. do 2016. godine i poziva na pravovremeno donošenje strategije za period od 2016. do 2020. godine; podstiče dalju depolitizaciju državne uprave; smatra da je neophodno pridržavati se principa zasluge, depolitizacije, odgovornosti i transparentnosti u državnoj upravi te građanima garantovati pravo na dobru i nekorumpiranu upravu; **pozdravlja izmjene Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda; zabrinut je zbog toga što je sposobnost Kancelarije Zaštitnika/ce ljudskih prava i sloboda da djelotvorno obrađuje pritužbe i dalje ograničena;** naglašava potrebu za većim brojem specijalizovanih nezavisnih državnih agencija;
7. poziva na unapređenje zakonodavnog i administrativnog kapaciteta u području pružanja azila i migracija te podstiče Komisiju da pruži podršku u tu svrhu; odaje priznanje Vladi Crne Gore za mjere koje je preduzela kako bi pomogla licima bez državljanstva na crnogorskoj teritoriji da riješe svoj status; **podstiče Crnu Goru da nastavi da ulaže napore u tom području, posebno u pogledu djece, uključujući dalje olakšavanje upisa djece u matičnu knjigu rođenih, kao i naknadni ili ponovni upis.**
9. pozdravlja nedavnu stručnu ocjenu u vezi sa pravima djece koju je sprovela EU **te poziva na potpuno sprovođenje i praćenje politika i zakona u vezi sa djecom na svim nivoima; ističe potrebu da se politike i usluge u vezi sa djecom adekvatnije finansiraju na**

nacionalnom i lokalnom nivou te da se povećaju kapaciteti za proizvodnju i upotrebu kvalitetnih podataka koji se odnose na djecu radi donošenja politika i programskog planiranja zasnovanog na dokazima;

10. pohvaljuje činjenicu da se Vlada obavezala da proširi kvalitetno obrazovanje u ranom djetinjstvu, te pozdravlja povećano upisivanje djece u vrtiće nakon ciljane kampanje; pozdravlja trud uložen u poboljšanje kvaliteta obrazovanja uopšte, te ranog i predškolskog vaspitanja i obrazovanja, posebno putem uspostavljanja normi, povećanja kapaciteta pružalaca obrazovanja te uspostavljanja mehanizama nadzora i provjere kvaliteta; pozdravlja inovativan rad u cilju razvoja socio-emocionalnih, kao i ostalih tzv. mekih vještina među učenicima u osnovnim školama;
11. konstatuje Vladinu predanost i rezultate postignute u reformama sistema socijalne pomoći i staranja o djeci, **te ističe potrebu da centri za socijalni rad efikasno sprovedu te reforme upravljanjem pojedinačnim slučajevima i usklađivanjem usluga; ističe da nedavna zakonska izmjena kojom se odraslim osobama omogućava korišćenje usluga centara za dnevni boravak zajedno sa djecom s invaliditetom nije u skladu s međunarodnim normama;** pozdravlja činjenicu da se Vlada obavezala na to da će do 2017. godine osigurati da nijedno dijete mlađe od tri godine ne bude smješteno u ustanove socijalne zaštite; pohvaljuje predložene izmjene crnogorskog Porodičnog zakona prema kojima se zabranjuje tjelesno kažnjavanje u porodičnom okruženju; **poziva na ulaganje dodatnih napora kako bi se načelo najboljeg interesa djeteta uvrstilo u sve građanske i administrativne postupke uz promovisanje šireg pristupa pravosuđu;**
16. **poziva da se dodatnim mjerama protiv trgovine ljudima dopune relevantni pravni i institucionalni aspekti, uključujući uspostavljanje multidisciplinarnog koordinacionog tima;** poziva nadležne organe da povećaju broj finansijskih istraga i slučajeva oduzimanja i zapljene imovine kao i da efikasnije identifikuju i štite žrtve, te vode kaznene postupke;
17. konstatuje da je crnogorska policija pojačala kontrolu širom zemlje kako bi spriječila moguće terorističke napade i regrutovanje državljana Crne Gore u džihadističke organizacije; pozdravlja donošenje antiterorističke strategije za period 2016–2018 i uspostavljanje međuministarske grupe za nadzor nad stanjem u zemlji i za procjenu terorističke prijetnje; poziva nadležne organe da propisno sprovede relevantne zakonske odredbe kako bi spriječili i pratili potencijalne prijetnje bezbjednosti svojih građana; podstiče nadležne organe da regionalnu i međunarodnu saradnju takođe osnaže razmjenom informacija i najboljih praksi kako bi se na taj način spriječila radikalizacija i reagovalo na terorističke aktivnosti; **smatra da bi sve mjere u toj oblasti trebalo da budu usmjerene na garantovanje poštovanja ljudskih prava i osnovnih sloboda u skladu s međunarodnim normama i instrumentima; smatra da su politička stabilnost u regiji, promovisanje međuetničke i međuvjerske tolerancije i dijaloga te daljnji napredak prema EU ključni za jačanje kohezije i bezbjednosti na zapadnom Balkanu;**
22. pozdravlja unapređenje pravnog okvira u pogledu prava osoba s invaliditetom; **međutim, izražava zabrinutost zbog toga što je osobama s invaliditetom i dalje otežan pristup većini javnih zgrada, uključujući svih 13 važnih javnih zgrada kao što su parlament, škole, bolnice, centri za socijalnu zaštitu i sudovi, iako se Vlada obavezala na to da će promijeniti tu situaciju do 31. avgusta 2013. godine; poziva na potpuno iskorišćavanje sredstava iz Fonda za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica s invaliditetom;**

23. poziva nadležne organe da podstaknu veću zastupljenost etničkih manjina u zaposlenjima u javnom sektoru, uključujući policiju i pravosuđe; takođe ih poziva da usvoje novi zakon o manjinama i zakon o pravnom položaju vjerskih zajednica, u skladu s evropskim normama i nakon odgovarajućeg savjetovanja sa svim zainteresovanim stranama, te da ulože dodatne napore kako bi zaštitili multietnički identitet Boke Kotorske, te riješili pitanje nedostatka transparentnosti u finansiranju povezanom s pitanjima manjina; pozdravlja politike Crne Gore usmjerene na stvaranje okruženja koje pogoduje toleranciji i uključenosti svih nacionalnih manjina;
24. prima na znanje povećanje zastupljenosti romskih učenika na svim nivoima obrazovanja, ali ponovo poziva na uvođenje dodatnih mjera kako bi se Romima, egipćanskim manjinama i aškalijskoj manjini olakšao pristup zdravstvenoj zaštiti i zapošljavanju; poziva političke aktere i aktere civilnog društva na borbu protiv netrpeljivosti, diskriminacije i zločina iz mržnje usmjerenih protiv LGBTI zajednice, naročito ulaganjem napora u obrazovanje i informisanje javnosti u cilju promjene određenih stavova te uvođenjem obuke za policiju, tužioce i sudije; poziva da se počinitelji takvih oblika diskriminacije i nasilja privedu pravdi; podstiče vlasti da povećaju napore za zaštitu prava pripadnika LGBTI zajednice i obezbjeđenje slobode okupljanja; pozdravlja činjenicu da je treća crnogorska parada ponosa koja se održala 13. decembra 2015. godine bila dobro zaštićena te da je prošla bez većih incidenata; međutim, izražava žaljenje što je parada ponosa u Nikšiću zabranjena;
26. poziva Vladu da dodatno ojača institucije za ljudska prava, kao što su Ombudsman i Ministarstvo za ljudska i manjinska prava, te da dodijeli odgovarajuća sredstva za sprovođenje ljudskih prava ” i

2) REZOLUCIJE PARLAMENTARNE SKUPŠTINE SAVJETA EVROPE 2030 (2015), od 27. januara 2015. godine u kojoj je:

Parlamentarna skupština Savjeta Evrope konstatovala da je Crna Gora pouzdan i konstruktivan partner Savjetu Evrope, da igra pozitivnu ulogu u stabilizaciji regiona i postiže napredak u ispunjavanju svojih dužnosti i obaveza prema Savjetu Evrope od njenog prijema 2007. godine.

Država je postigla napredak u pet „ključnih oblasti“ koje je ustanovila Parlamentarna skupština u 2012. godini i to: nezavisnost pravosuđa; stanje u medijima; borba protiv korupcije i organizovanog kriminala; prava manjina i borba protiv diskriminacije; kao i situacija u kojoj se nalaze izbjeglice i interno raseljena lica.

Parlamentarna skupština Savjeta Evrope je pozvala Crnu Goru da vodi politiku koja je usredsređena na demokratske standarde, konsolidaciju vladavine prava, veću transparentnost i odgovornost javnih institucija, kao i ravnopravnu zastupljenost manjina.

Parlamentarna skupština Savjeta Evrope takođe naglašava značaj sprovođenja usvojenih zakona i samim tim očekuje da će država do kraja 2017. godine sprovesti niz reformi koje se odnose na izborni proces, nezavisnost pravosuđa, borbu protiv korupcije i organizovanog kriminala i stanja u medijima, a u slučaju da ne uspije u ovome, Skupština očekuje od Odbora za monitoring da ispita da li bi Crna Gora trebalo da se vrati u punu proceduru monitoringa.

Na osnovu napretka koji je ostvaren od uvođenja Rezolucije 1890 (2012) u pet ključnih oblasti koje je tada identifikovala PSSE, Skupština je odlučila da zatvori proceduru monitoringa i da se upusti u post-monitoring dijalog.

U svijetlu nedavnih dešavanja, Skupština se obavezuje da ocijeni napredak u pet ključnih oblasti, utvrđenih u 2012. godini.

Što se tiče nezavisnosti pravosuđa, Skupština:

- pozdravlja usvajanje ustavnih amandmana o pravosuđu, u julu 2013. godine, kojima se uvodi kvalifikovana većina za izbor sudija Ustavnog suda, Vrhovnog državnog tužioca i članova Sudskog savjeta, dok su istovremeno uvedeni mehanizmi za deblokadu zastoja;

- očekuje da će crnogorske vlasti usvojiti neophodne zakone o sudovima, pravima i dužnostima sudija, Sudskom savjetu, Ustavnom sudu i Državnom tužilaštvu, uzimajući pritom u obzir sve preporuke Venecijanske komisije;

- pozdravlja izbor Vrhovnog državnog tužioca u novembru 2014. godine, u skladu sa ustavnim amandmanima usvojenim u julu 2013. godine.

Što se tiče stanja u medijima, Skupština:

- pozdravlja formiranje Komisije za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistava novinara i napada na imovinu medija iz decembra 2013. godine, koja bi mogla napraviti koristan i veoma neophodan doprinos u rješavanju 12 slučajeva napada na i ubistva novinara. Ona takođe pozdravlja činjenicu da su dva slučaja riješena zahvaljujući poboljšanoj saradnji između Vrhovnog državnog tužilaštva, policije i Agencije za nacionalnu bezbjednost;

- apeluje na crnogorske vlasti da se postaraju, prije svega dodjeljivanjem odgovarajućih sredstava, da samoregulatorna tijela, a naročito Medijski savjet za samoregulaciju i Samoregulatorni savjet za lokalne i periodične medije, posjeduju kapacitete neophodne za izvršavanje svojih profesionalnih zadataka;

- pozdravlja dekriminalizaciju klevete u 2012. godini;

U isto vrijeme, Skupština je zabrinuta zbog kršenja zakona koje se ponavlja od strane jednog medijskog centra, a koje ugrožava ljudsko dostojanstvo; Skupština apeluje na crnogorske vlasti da ne dozvole takvu zloupotrebu slobode medija i da preduzmu sve neophodne korake kako bi se postarali za puno poštovanje zakona i sprovođenje sudskih presuda.

Što se tiče borbe protiv korupcije i organizovanog kriminala, Skupština:

- vjeruje da, uprkos mnogim politikama koje su pokrenute sa ciljem iskorjenjivanja korupcije, ona je i dalje široko rasprostranjena, i neophodno je dalje se baviti njome;

- uzima u obzir plan da se formira Agencija za prevenciju korupcije od 2016. godine i apeluje na vlasti da obezbijede sva neophodna sredstva Agenciji kako bi na odgovarajući način mogla da sprovede svoje osnovne zadatke što podrazumijeva kontrolu finansiranja političkih partija i izbornih kampanja, postupanje sa žalbama koje podnose zviždači i zaštita zviždača, kao i primjene Zakona o lobiranju;

- naglašava, u ovom smislu, ulogu javnog nadzora u otkrivanju i osuđivanju koruptivnih radnji, i potrebu da se obezbijedi zaštita zviždača i novinara istražitelja, koji su aktivni u ovoj oblasti;

- očekuje da će Nacrt zakona o Specijalnom tužilaštvu za borbu protiv organizovanog kriminala i korupcije obezbijediti sva neophodna sredstva Specijalnom tužilaštvu za procesuiranje slučajeva korupcije na visokom nivou i slučajeva ratnih zločina, i da svoj posao obavljaju u potpunosti nezavisno i proaktivno;

- podstiče Crnu Goru da dalje usvaja i primjenjuje set zakona koji će ojačati borbu protiv korupcije, uključujući i Zakon o oduzimanju imovine stečene krivičnim djelom;

- naglašava da Parlament i njegov Odbor za antikorupciju mogu imati aktivnu ulogu u borbi protiv korupcije i poziva crnogorski Parlament da aktivno učestvuje u nedavno formiranoj platformi PSSE-a o borbi protiv korupcije, kako bi našao inspiraciju u dobrim praksama razvijenim u drugim zemljama članicama.

Što se tiče prava manjina i borbe protiv diskriminacije, Skupština:

- pozdravlja usvajanje amandmana na Zakon o zabrani diskriminacije u martu 2014. godine i amandmana na Zakon o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore (Ombudsman) u julu 2014. godine. Skupština primjećuje da će Ombudsman sada djelovati kao mehanizam za prevenciju torture na osnovu Opcionog protokola uz Konvenciju Ujedinjenih nacija protiv torture i drugih surovih, neljudskih i ponižavajućih kazni ili postupaka i kao mehanizam zaštite od diskriminacije na osnovu Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije. **Skupština poziva crnogorske vlasti da se postaraju da Ombudsman posjeduje sve neophodne ljudske i finansijske resurse kako bi svoj mandat mogao da sprovede na efikasan i nezavisan način.**

- očekuje brzo usvajanje izmjena i dopuna Zakona o manjinskim pravima i slobodama i usvajanje Zakona o vjerskim zajednicama;

- poziva crnogorske vlasti da nastave da primjenjuju Strategiju za poboljšanje položaja Roma i Egipćana u Crnoj Gori i da nastave da ističu važnost obrazovanja za romsku djecu;

- čestita crnogorskim vlastima na obezbjeđivanju mirne organizacije tri „Parade ponosa“ 2013. i 2014. godine pod policijskom zaštitom, uz podršku i učešće visokih zvaničnika;

- pozdravlja sveobuhvatnu strategiju i akcioni plan koji su pokrenuli državni organi u borbi protiv diskriminacije, uključujući i diskriminaciju po osnovu seksualne orijentacije i potvrđuje političku volju koju su pokazali državni organi da ostvare napredak u ovoj oblasti;

- primjećuje, međutim, da diskriminacija protiv lezbijki, gejeva, biseksualaca i transrodnih osoba (LGBT populacije) ostaje široko rasprostranjena u tradicionalnom crnogorskom društvu.

Ona ohrabruje crnogorske vlasti da nastave da sprovedu aktivnosti u vezi sa podizanjem svijesti kako bi se izmijenio mentalitet i obučile pravosudne institucije, naročito tužilačka služba, policija i sudovi kako bi preduzeli sve potrebne mjere da krivično gone i kažnjavaju svaki diskriminatorski čin ili ponašanje i govor mržnje;

- ohrabruje crnogorske vlasti da promovišu jednakost i inkluziju lica sa invaliditetom i obezbijedi da se Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom isključivo koristi za lica sa invaliditetom, u skladu sa zakonom.

Što se tiče situacije izbjeglica i interno raseljenih lica, Skupština:

- ponovo naglašava uvažavanje napora koje su uložile crnogorske vlasti kako bi Crna Gora primila hiljade izbjeglica i interno raseljenih lica devedesetih godina. Ona pohvaljuje posvećenost državnih organa, prije svega zbog usvajanja Zakona o strancima 2011. godine, da ili integrišu izbjeglice i interno raseljena lica dajući im status stranaca sa prebivalištem ili boravištem u zemlji, ili im olakšaju dobrovoljni povratak u mjesto porijekla;

- pozdravlja činjenicu da su se preko 70% od 16.000 interno raseljenih lica koji su još uvijek registrovani u Crnoj Gori prijavili za rješavanje pravnog statusa i **ohrabruje crnogorske vlasti, uz podršku UNHCR-a i vlasti susjednih država, da nastave da olakšavaju predaju prijave i dobijanje pravnog statusa.** Skupština je i dalje sigurna da će crnogorske vlasti pronaći pravno rješenje za izbjeglice i interno raseljena lica bez pravnog statusa nakon isteka roka od 31. decembra 2014. godine;

- primjećuje da su crnogorske vlasti ostale posvećene rješavanju ovog pitanja preko brojnih društvenih mehanizama. Skupština je svjesna da registracija nekih interno raseljenih lica predstavlja izazov, ali je sigurna da će crnogorske vlasti, zajedno sa vlastima susjednih država, pronaći sredstva i pravna rješenja kako bi riješili preostale slučajeve koji su na čekanju;

- odaje posebno priznanje radu koji su obavili UNHCR i Crveni krst Crne Gore i neprocjenjivoj pravnoj i humanitarnoj pomoći koja je pružena interno raseljenim licima i izbjeglicama, naročito u kampovima Konik. Pozdravlja nastavljanje Regionalnog stambenog programa i podršku

Razvojne banke Savjeta Evrope u promovisanju trajnih rješenja. Snažno podstiče crnogorske vlasti da ostanu posvećeni ovoj izuzetnoj regionalnoj inicijativi, koja je doprinijela procesu stabilizacije i pomirenja poslije sukoba na teritorijama bivše Jugoslavije;

- pozdravlja potvrđivanje Konvencije Ujedinjenih nacija o smanjenju broja lica bez državljanstva iz 1961. godine i ohrabruje crnogorske vlasti da izbjegavaju bilo kakve situacije koje bi mogle da izlože gubitku državljanstva ljude koji žive u Crnoj Gori.

Skupština naglašava značaj sprovođenja usvojenih zakona i drugih propisa kako bi se ispunile obaveze prema Savjetu Evrope. Stoga će blisko pratiti kako crnogorski državni organi sprovode i primjenjuju usvojeno zakonodavstvo.

Ovaj dijalog bi mogao biti zaključen do kraja 2017. godine, ukoliko Crna Gora ispunila sljedeće zahtjeve, koje Skupština smatra neophodnim kako bi Crna Gora ispunila svoje dužnosti i obaveze prema Savjetu Evrope, prvenstveno:

Što se tiče nezavisnosti sudstva:

- da u potpunosti sprovede ustavne amandmane u vezi sa sudstvom koji su usvojeni u julu 2013. godine i usvoji zakone o sudovima, pravima i dužnostima sudija, Sudskom savjetu, Ustavnom sudu i Državnom tužilaštvu koji bi bili u potpunosti usklađeni sa relevantnim preporukama Venecijanske komisije usvojenim u decembru 2014;

- obezbijedi neprekidnu stručnu obuku i poboljša koordinaciju između tužilaštva, policije i sudstva, kako bi se osiguralo djelotvorno i stručno pravosuđe;

- ojača poziciju i sredstva novoizabranog Vrhovnog državnog tužioca, koji se mora smatrati odgovornim za pokretanje postupaka pred sudom koji su motivisani zdravorazumskim i obrazloženim optužnicama.

Što se tiče povjerenja u izborni proces:

- da se sprovede Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja, uključujući i propise o korišćenju administrativnih resursa tokom izbornih kampanja;

- završi uspostavljanje i obezbijedi pravilnu upotrebu elektronskih biračkih spiskova prilikom budućih izbora;

- preduzme mjere da u potpunosti uključi lokalne vlasti i lokalne političke lidere u izgradnju povjerenja u izborni proces na lokalnom nivou;

- usvoji zakonodavstvo koje olakšava priznavanje crnogorskog državljanstva u skladu sa Rezolucijom 1989 (2014) o pristupu državljanstvu i efektivnoj implementaciji Evropske konvencije o državljanstvu;

- obrati pažnju na preostala pitanja naglašena u preporukama OEBS/ODIHR i Venecijanske komisije, kao što je skraćenje Ustavom određenog rezidencijalnog uslova od dvije godine na šest mjeseci, isto kao za lokalne izbore, prije nego što građani dobiju pravo glasa.

Što se tiče borbe protiv korupcije:

- sprovede Zakon o sprečavanju korupcije i Zakon o sprečavanju sukoba interesa; povjeri budućoj Agenciji za sprečavanje korupcije primjenu efikasnih preventivnih politika i obezbijedi joj sva neophodna sredstva kako bi propisno kontrolisala finansiranje političkih partija i izbornih kampanja;

- donese Zakon o Specijalnom tužiocu za korupciju i organizovani kriminal, obezbijedi ovom tužilaštvu neophodne ljudske i finansijske resurse i osigura koordinaciju sa drugim instancama aktivnim na polju korupcije, kako bi se propisno i revnosno krivično gonili počinioci u slučajevima korupcije;

- uspostavi evidenciju slučajeva visokog profila, osigura potpuno sprovođenje zakona i omogući sudovima da donose konačne presude;

- dalje primjenjuje preporuke koje je dala Grupa zemalja za borbu protiv korupcije (GRECO) u vezi sa trećom i četvrtom rundom evaluacije koja je usmjerena ka inkriminaciji, finansiranju političkih partija, parlamentarcima i sudstvu.

Što se tiče stanja u medijima:

- suzdrži se od tolerisanja bilo kakve zloupotrebe slobode medija i slobode izražavanja, usvoji zakone kojima se kažnjavaju napadi na ljudsko dostojanstvo u medijima i osigura da se sudske presude propisno izvršavaju;
- osigura da „Komisija za praćenje postupanja nadležnih organa u istragama slučajeva prijetnji i nasilja nad novinarima, ubistava novinara i napada na imovinu medija“ ima potpun pristup podacima i da sve državne institucije odgovaraju revnosno na sve zahtjeve za informacijama koje uputi Komisija kako bi se riješilo deset preostalih slučajeva napada, prijetnji i ubistava novinara kojima se Komisija bavi;
- unaprijedi efikasan rad medijskih samoregulatornih tijela i aktivno podstiče etičko novinarstvo i bolje stručne standarde.

ODBOR ZA LJUDSKA PRAVA I SLOBODE ĆE,

uzimajući u obzir preporuke sadržane u ovim dokumentima, kao i nalaze i preporuke sadržane u Izvještaju Evropske komisije o Crnoj Gori za 2015. godinu,

a u cilju daljeg snaženja Odbora i kontinuiteta s aktivnostima ovog radnog tijela u prethodnom periodu, posebnu pažnju u ovoj godini posvetiti aktivnostima i nadležnim institucijama koje treba da obezbijede veću efikasnost u oblasti: zaštite od diskriminacije, prevencije torture, zaštite prava lica lišenih slobode, zaštite ličnih podataka i prava lica sa invaliditetom, sa posebnim akcentom na prava djece sa teškoćama u razvoju,

zbog čega će u Planu aktivnosti za 2016. godinu akcenat biti usmjeren na aktivnosti koje se odnose na:

- **implementaciju donešenih zakona, jačanjem kontrolne uloge Odbora (čl. 68, 73, 75 i 162 Poslovnika Skupštine Crne Gore);**
- **zaštitu od diskriminacije** (razmatranje Izvještaja o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za 2015. godinu, Posebnog izvještaja Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore o zaštiti od diskriminacije, shodno Zaključku Skupštine Crne Gore, donešenom povodom razmatranja Izvještaja o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za 2014. god., usvojenom u decembru 2015, održavanje konsultativnog saslušanja, razmatranje Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zabrani diskriminacije);
- **prevenciju torture i drugih oblika nečovječnog, surovog ili ponižavajućeg postupanja, u skladu sa preporukama Evropskog komiteta za sprečavanje mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (CPT)** (razmatranje Godišnjeg izvještaja Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2015. godinu);
- **zaštitu prava lica lišenih slobode** (održavanje kontrolnog saslušanja i praćenje sprovođenja Zaključka Skupštine);
- **zaštitu ličnih podataka** (razmatranje Izvještaja o stanju u oblasti zaštite ličnih podataka i stanju u oblasti pristupa informacijama za 2015. godinu);
- **zaštitu prava lica sa invaliditetom, sa posebnim akcentom na djecu sa teškoćama u razvoju** (održavanje tematske sjednice, posjeta Maloj gupnoj kući u Bijelom Polju i razmatranje dvije strategije koje se odnose na ova lica)
- **intenziviranje međunarodne saradnje sa subjektima koji se bave pitanjima zaštite ljudskih prava i sloboda, savjetodavnim tijelima Savjeta Evrope i Evropske unije, daljim jačanjem konstruktivne uloge koju Crna Gora ima u regionalnoj saradnji i nastavkom saradnje koju Odbor ima sa odgovarajućim radnim tijelima drugih parlamenata, kao i učešćem članova Odbora na seminarima, konferencijama i drugim međunarodnim aktivnostima, na poziv međunarodnih organizacija, u skladu sa čl. 208, 209 i 210 Poslovnika Skupštine Crne Gore.**

PREGLED PLANIRANIH AKTIVNOSTI

REDNI BROJ	- NAZIV ILI OPIS OBLASTI -BROJ I NAZIV PREGOVARAČKO G POGLAVLJA	NAZIV AKTIVNOSTI/ AKTA	NALAZI I/ILI PREPORUKE EVROPSKE KOMISIJE U IZVJEŠTAJU O NAPRETKU CRNE GORE ZA 2015. GODINU	MJERA I ROK IZ PROGRAMA RADA VLADE	PREDLOŽENI TERMIN ZA RAZMATRANJE NA SJEDNICI MATIČNOG ODBORA
1.	Ljudska prava i zaštita manjina 28. Zaštita potrošača i zdravlje	<u>Sastanak predsjednika dva Odbora i potpisnika Barselonske deklaracije u borbi protiv tuberkuloze sa ministrom zdravlja, ministrom finansija i predstavnicima JZU Specijalna bolnica za plućne bolesti "Dr Jovan Bulajić" Brezovik</u> Effekti potpisivanja Barselonske deklaracije u svijetlu Konferencije održane 9. decembra 2015. povodom Međunarodnog dana ljudskih prava u organizaciji Odbora za ljudska prava i slobode u saradnji sa Odborom za zdravstvo, rad i socijalno staranje	<i>Sljedeće godine Crna Gora prvenstveno treba da: uradi više na unapređenju promocije zdravstva i prevencije i postigne održiv napredak u oblasti sigurnosti pacijenata i kvaliteta zdravstvene zaštite. (str.82)</i> <i>Program vezan za prenosive bolesti i obaveznu imunizacije za 2015. je usvojen. Uspostavljen je komitet za nadzor i izvještavanje o eboli. Crna Gora mora i dalje da radi na usklađivanju zakonodavstva s pravnom tekovinom EU u oblasti prenosivih bolesti kako bi osigurala odgovarajuće kapacitete za njeno sprovođenje i pripremila se za ulazak u sistem nadzora EU i izvještavanje mrežama EU za prenosive bolesti. Crna Gora treba da obezbijedi održivo finansiranje kada su u pitanju službe za HIV i sidu i ojača kapacitete za psiho-socijalnu podršku pacijentima s hroničnim bolestima. (str.83)</i>	Zakon o Budžetu Crne Gore za 2016. godinu	II kvartal 2016.
2.	Ljudska prava i zaštita manjina 23. Pravosuđe i temeljna prava	Strategija za poboljšanje položaja Roma i Egipćana u Crnoj Gori 2016-2020 godina, s Akcionim planom za 2016. godinu (član 68 Poslovnika Skupštine)	<i>Vlada je u februaru usvojila Akcioni plan za 2015. i Izvještaj za 2014. godinu o primjeni Strategije za Rome i Egipćane za period 2012 - 2016.(str.53)</i> <i>Prema najnovijem popisu, približno 8 300 Roma i Egipćana živi u Crnoj Gori. Učešće romskih studenata u svim nivoima obrazovanja je poboljšano. Pristup zdravstvenim uslugama ostaje otežan, a romska manjina ostaje najranjivija i najdiskriminisanija zajednica u raznim oblastima života. Romkinje su podvrgnute dvostrukoj diskriminaciji. Uprkos tome, zajednica ima vrlo ograničen pristup fondovima namijenjenim za manjine. Romi su i dalje nedovoljno zastupljeni u političkoj sferi i imaju otežan pristup tržištu rada. Neformalno zaposlenje preovlađuje dok su romska djeca naročito izložena dječijem radu. Aktivne mjere kojima bi se ta zajednica uključila na tržište rada treba da se realizuju.(str.71)</i> <i>Po pitanju zdravstvene nejednakosti, sprovedene su aktivnosti informisanja romske populacije o njihovim pravima na zdravstvenu zaštitu u svim ustanovama. Osnovana je radna grupa koja radi na pripremanju relevantnog okvira i razvijanju potrebnih obuka kako bi se standardizovala profesija medijatora za zdravlje Roma. (str.83 i 84)</i>	Strategija za poboljšanje položaja Roma i Egipćana u Crnoj Gori 2016-2020 godina, s Akcionim planom za 2016. godinu (I kvartal 2016.)	II kvartal 2016.

REDNI BROJ	- NAZIV ILI OPIS OBLASTI - BROJ I NAZIV PREGOVARAČKOG POGLAVLJA	NAZIV AKTIVNOSTI/ AKTA	NALAZI I/ILI PREPORUKE EVROPSKE KOMISIJE U IZVJEŠTAJU O NAPRETKU CRNE GORE ZA 2015. GODINU	MJERA I ROK IZ PROGRAMA RADA VLADE	PREDLOŽENI TERMIN ZA RAZMATRANJE NA SJEDNICI MATIČNOG ODBORA
3.	Ljudska prava i zaštita manjina 23. Pravosuđe i temeljna prava	Strategija za integraciju osoba sa invaliditetom u Crnoj Gori 2010-2016. godina s Akcionim planom za sprovođenje Strategije za 2016. i 2017. godinu (član 68 Poslovnika Skupštine)	<i>Za Skupštinu bi trebao biti prioritet da obezbijedi da njeni objekti budu pristupačni za osobe s invaliditetom. (str.8)</i> <i>Izvršene su izmjene i dopune Zakona o rodnoj ravnopravnosti, kao i Zakona o zabrani diskriminacije osoba sa invaliditetom, u cilju većeg usklađivanja s evropskim standardima. Potpuno usklađivanje s pravnom tekovinom EU u pogledu sankcija nije postignuto. (str. 21)</i> <i>Usluge u okviru zajednice, koje predstavljaju alternative institucionalizaciji moraju biti proširene za lica sa invaliditetom, lica s mentalnim smetnjama, djecu, starija lica i beskućnike. Pristup javnim ustanovama za osobe sa invaliditetom je i dalje kritičan. Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom treba da bude dovoljno zaštićen od zloupotrebe. (str. 53)</i> <i>Određeni napredak je postignut u oblasti integracije lica sa invaliditetom. Novi Zakon o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom je usvojen u julu, čime se nacionalni okvir približio EU standardima u borbi protiv diskriminacije i Konvenciji Ujedinjenih nacija o pravima lica sa invaliditetom. Odredbe Zakona o visokom obrazovanju kojima se olakšava inkluzija studenata sa invaliditetom treba u potpunosti da se sprovede. Situacija u vezi sa pristupačnošću za osobe sa smanjenom pokretljivošću ostaje ključna: Zakon o prostornom planiranju treba u potpunosti da se implementira kako bi se olakšao ulaz u javne zgrade od prioritnog značaja. Građevinski radovi na omogućavanju pristupačnosti parlamentu lica sa invaliditetom počeli su u avgustu. Opredijeljena sredstva u državnom budžetu ostaju prazna obaveza bez djelotvorne implementacije. Prepreke za fizički pristup sudovima sprečavaju pristup pravdi licima sa invaliditetom. (str.70)</i>	Strategija za integraciju osoba sa invaliditetom u Crnoj Gori 2016-2010. godina s Akcionim planom za sprovođenje Strategije za 2016. i 2017. godinu (II kvartal 2016.) Strategija za zaštitu lica sa invaliditetom 2017-2021. godina s Akcionim planom za 2017. godinu (IV kvartal 2016.)	II kvartal 2016.

REDNI BROJ	- NAZIV ILI OPIS OBLASTI - BROJ I NAZIV PREGOVARAČKOG POGLAVLJA	NAZIV AKTIVNOSTI/ AKTA	NALAZI I/ILI PREPORUKE EVROPSKE KOMISIJE U IZVJEŠTAJU O NAPRETKU CRNE GORE ZA 2015. GODINU	MJERA I ROK IZ PROGRAMA RADA VLADE	PREDLOŽENI TERMIN ZA RAZMATRANJE NA SJEDNICI MATIČNOG ODBORA
4.	Ljudska prava i zaštita manjina 23. Pravosuđe i temeljna prava	Posjeta Maloj grupnoj kući u Bijelom Polju (realizacija Zaključka sa 60. sjednice Odbora, od 18. februara 2016.)	<i>Izvršene su izmjene i dopune Zakona o rodnoj ravnopravnosti, kao i Zakona o zabrani diskriminacije osoba sa invaliditetom, u cilju većeg usklađivanja s evropskim standardima. Potpuno usklađivanje s pravnom tekovinom EU u pogledu sankcija nije postignuto. (str. 21) Usluge u okviru zajednice, koje predstavljaju alternative institucionalizaciji moraju biti proširene za lica sa invaliditetom, lica s mentalnim smetnjama, djecu, starija lica i beskućnike. Pristup javnim ustanovama za osobe sa invaliditetom je i dalje kritičan. Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom treba da bude dovoljno zaštićen od zloupotrebe. (str. 53)</i> <i>Određeni napredak je postignut u oblasti integracije lica sa invaliditetom. Novi Zakon o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom je usvojen u julu, čime se nacionalni okvir približio EU standardima u borbi protiv diskriminacije i Konvenciji Ujedinjenih nacija o pravima lica sa invaliditetom. Odredbe Zakona o visokom obrazovanju kojima se olakšava inkluzija studenata sa invaliditetom treba u potpunosti da se sprovode. Situacija u vezi sa pristupačnošću za osobe sa smanjenom pokretljivošću ostaje ključna: Zakon o prostornom planiranju treba u potpunosti da se implementira kako bi se olakšao ulaz u javne zgrade od prioritetnog značaja. Građevinski radovi na omogućavanju pristupačnosti parlamentu lica sa invaliditetom počeli su u avgustu. Opređijeljena sredstva u državnom budžetu ostaju prazna obaveza bez djelotvorne implementacije. Prepreke za fizički pristup sudovima sprečavaju pristup pravdi licima sa invaliditetom. (str.70)</i>	Strategija za integraciju osoba sa invaliditetom u Crnoj Gori 2016-2010. godina s Akcionim planom za sprovođenje Strategije za 2016. i 2017. godinu (II kvartal 2016.)	II kvartal 2016.

REDNI BROJ	- NAZIV ILI OPIS OBLASTI - BROJ I NAZIV PREGOVARA ČKOG POGLAVLJA	NAZIV AKTIVNOSTI/ AKTA	NALAZI I/ILI PREPORUKE EVROPSKE KOMISIJE U IZVJEŠTAJU O NAPRETKU CRNE GORE ZA 2015. GODINU	MJERA I ROK IZ PROGRAMA RADA VLADE	PREDLOŽENI TERMIN ZA RAZMATRANJE NA SJEDNICI MATIČNOG ODBORA
5.	Ljudska prava i zaštita manjina 23. Pravosuđe i temeljna prava	Izveštaj o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za 2015. godinu (član 162 Poslovnika Skupštine-kontrolna uloga)	<i>Uprkos nekim poboljšanjima u pogledu resursa Zaštitnika ljudskih prava i sloboda, kapaciteti za produktivno postupanje po žalbama i dalje su ograničeni. (str. 8) Crna Gora Crna Gora postepeno pomjera akcenat s uvođenja standarda EU u svoj pravni okvir na uspostavljanje institucionalnog okvira i podržavanje aktivnosti koje zaštitu i sprovođenje ljudskih prava čine mogućim. Izmjenama i dopunama Zakona o Ombudsmanu je Ombudsmanu omogućeno da zaposli više kvalifikovanog osoblja. (str 21) Institucije za ljudska prava i dalje su slabe. Ombudsman i Ministarstvo za ljudska i manjinska prava moraju biti ojačani, nakon reforme okvira za borbu protiv diskriminacije. Znanje kadra o međunarodnom i evropskom pravu i standardima u oblasti ljudskih prava, kao i njihova sposobnost da vrše nadzor nad trošenjem sredstava, i dalje je nedovoljno. (str. 22) Kada je riječ o unapređenju i ostvarivanju ljudskih prava, imenovana su dva nova zamjenika Zaštitnika ljudskih prava i sloboda sa iskustvom u oblasti ljudskih prava, jedan za borbu protiv diskriminacije i jedan za nacionalni preventivni mehanizam. Određena mjesta u sektoru Zaštitnika i dalje nijesu popunjena, naročito ona koja se bave ljudskim pravima i diskriminacijom. Kapaciteti ove institucije da na djelotvoran način rješava žalbe i dalje su ograničeni; njenu unutrašnju organizaciju neophodno je ojačati kako bi sprovođila svoja široka ovlaštenja. Interni sistem revizije žalbi pomogao bi u poboljšanju kvaliteta odluka. Sveukupno posmatrano, ključne institucije zadužene za politiku ljudskih prava, uključujući nadležno ministarstvo, nemaju dovoljno kadra, dok je postojećem kadru potrebna dalja obuka, prvenstveno o međunarodnim standardima u oblasti ljudskih prava. Kada je riječ o sprečavanju mučenja i zlostavljanja, nacionalni mehanizam za sprečavanje mučenja postao je operativan prema novom Zakonu o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda. Čini se da inspekcije Zaštitnika ljudskih prava i sloboda dovode do poboljšanja uslova pritvorenika, naročito kada je riječ o zdravlju. Sektor nacionalnog mehanizma za sprečavanje mučenja i dalje nema dovoljno kadra i njegove kapacitete neophodno je ojačati kroz poboljšanje kvaliteta posjeta i određivanje prioriteta. I dalje postoji zabrinutost u pogledu sprečavanja i kažnjavanja mučenja i zlostavljanja, kako u policijskim ustanovama tako i u zatvorima. Procesuiranje takvih zloupotreba i broj kažnjenih službenika i dalje su na niskom nivou. Na primjer, potrebno je u potpunosti istražiti slučajeve agresije koji su se dogodili u podgoričkom zatvoru u januaru između zatvorenika i stražara. Nekolicini zatvorenika se sudi, dok je samo jedan stražar osuđen na minimalnu kaznu. (str.66 i 67) Cjelokupni zakonodavni okvir u oblasti borbe protiv diskriminacije dodatno je usklađen sa pravnom tekovinom, ali je neophodno njegovo dalje jačanje, naročito u pogledu kazni. Kapaciteti Kancelarije Zaštitnika i dalje su ograničeni i prapratne aktivnosti u odnosu na prijavljene slučajeve diskriminacije nijesu poboljšane. Organizacije civilnog društva lezbejki, gejeva, biseksualaca, transrodnih i interseksualnih osoba nastavljaju da izražavaju zabrinutost zbog nedostatka rezultata Zaštitnika ljudskih prava i sloboda, naročito u pogledu postupanja sa zahtjevima i žalbama koje se tiču diskriminacije. Kada je riječ o ravnopravnosti žena i muškaraca, usvojene su izmjene i dopune Zakona o rodnoj ravnopravnosti čime se Crna Gora približila evropskim standardima. Zakon sadrži jasniju definiciju neposredne i posredne diskriminacije, proširuje definiciju pola i uključuje unaprijeđene odredbe o kaznama. Zakonom se takođe prebacuje mehanizam upućivanja u oblasti rodne ravnopravnosti sa Ministarstva za ljudska i manjinska prava na Zaštitnika,, kome će, kao rezultat toga, biti neophodni pojačani administrativni kapaciteti za obavljanje svoje osnažene uloge, uključujući zapošljavanje kadra sa iskustvom u oblasti rodne ravnopravnosti. (str.69)</i>		II kvartal 2016.

REDNI BROJ	- NAZIV ILI OPIS OBLASTI - BROJ I NAZIV PREGOVARAČKOG POGLAVLJA	NAZIV AKTIVNOSTI/ AKTA	NALAZI I/ILI PREPORUKE EVROPSKE KOMISIJE U IZVJEŠTAJU O NAPRETKU CRNE GORE ZA 2015. GODINU	MJERA I ROK IZ PROGRAMA RADA VLADE	PREDLOŽENI TERMIN ZA RAZMATRANJE NA SJEDNICI MATIČNOG ODBORA
6.	Ljudska prava i zaštita manjina 23. Pravosuđe i temeljna prava	Izvještaj o stanju zaštite ličnih podataka i stanju u oblasti pristupa informacijama za 2015.godinu Praćenje realizacije Zaključka Skupštine Crne Gore, donešenog povodom razmatranja Izvještaja o stanju zaštite ličnih podataka i stanju u oblasti pristupa informacijama za 2014. godinu, objavljenog u „Službenom listu CG“, broj 3/16 (član 162 Poslovnika Skupštine-kontrolna uloga)	<i>Kada je u pitanju zaštita ličnih podataka, izvještaj o Agenciji za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama izdat je krajem marta. Do danas nije bilo slučajeva u oblasti zaštite podataka koji su iznijeti pred sud, s izuzetkom mišljenja Ustavnog suda o pristupu organa za sprovođenje zakona podacima pružalaca usluga elektronskih komunikacija. Obuku sudija i tužilaca o zaštiti podataka potrebno je nastaviti u skladu s rasporedom iz akcionog plana. (str.67)</i> <i>Pravo na pristup informacijama u posjedu državnih organa regulisano je Zakonom o slobodnom pristupu informacijama, ali u praksi državna uprava još uvijek ne reaguje dovoljno brzo ili nije proaktivna po ovom pitanju. Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama je operativna od 2013. godine, ali nema dovoljno kapaciteta za rad na sve većem broju žalbi koje joj pristižu. Čutanje administracije predstavlja značajan problem i uzrok je za skoro 50 % žalbi koje pristižu od javnosti. (str.11 i12)</i> <i>Što se tiče slobodnog pristupa informacijama, u 2014. godini, javne institucije su odbile otprilike 25 % zahtjeva za pristup informacijama. Međutim, žalbeni organ, Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama je usvojila većinu žalbi. Sudske odluke vezane za pristup informacijama se ne izvršavaju djelotvorno. (str.17)</i> <i>Tokom 2014. godine, od ukupno 4058 početnih zahtjeva za pristup informacijama koji su dostavljeni državnim organima, tražena informacija nije dostavljena u 1007 slučajeva (25%). Agencija za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama zaprimila je ukupno 1753 žalbi tokom 2014. Od tog broja usvojila je 1332. Većina se ticala ćutanja administracije. U nizu slučajeva je prvostepeni organ proglasio tražena dokumenta povjerljivim, zahtijevajući time od podnosioca žalbe da zatraži odluku Upravnog suda. Tokom 2014. Upravni sud je usvojio 26 žalbi, dok je 14 odbijeno. Za razliku od 2014. kada Agencija nije pokrenula prekršajne postupke za nepoštovanje Zakona o slobodnom pristupu informacijama, u 2015. (januar – avgust) je pokrenut niz postupaka. (str.62)</i>		II kvartal 2016.

REDNI BROJ	- NAZIV ILI OPIS OBLASTI - BROJ I NAZIV PREGOVARAČKOG POGLAVLJA	NAZIV AKTIVNOSTI/ AKTA	NALAZI I/ILI PREPORUKE EVROPSKE KOMISIJE U IZVJEŠTAJU O NAPRETKU CRNE GORE ZA 2015. GODINU	MJERA I ROK IZ PROGRAMA RADA VLADE	PREDLOŽENI TERMIN ZA RAZMATRANJE NA SJEDNICI MATIČNOG ODBORA
7.	Ljudska prava i zaštita manjina 23. Pravosuđe i temeljna prava	Izvještaj o razvoju i zaštiti prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u 2015. godini sa Izvještajima o radu i finansijskom poslovanju manjinskih savjeta za 2015. (Napomena: manjinski savjeti dostavljaju izvještaj po članu 33 Zakona o manjinskim pravima i slobodama) (član 162 Poslovnika Skupštine-kontrolna uloga)	<i>Ostaje da se usvoje izmjene i dopune Zakona o manjinama. Izmjene i dopune treba da uklone moguće konflikte interesa u procedurama za opredjeljivanje i kontrolisanje fondova za manjine. Postoji zabrinutost zbog nedostatka transparentnosti i sveukupnog institucionalnog kapaciteta kod dodjele i revizije fondova koji su namijenjeni manjinama, uprkos značajnoj izdvojenoj sumi na godišnjem nivou: u 2015. manjinski savjeti i Fond za manjine primili su ukupno 1,318 miliona eura. Kapacitet Ministarstva za ljudska i manjinska prava za nadzor u praksi nad legalnošću rada nacionalnih manjinskih savjeta treba da se značajno poveća. (str.71)</i> <i>Prema najnovijem popisu, približno 8 300 Roma i Egipćana živi u Crnoj Gori. Učešće romskih studenata u svim nivoima obrazovanja je poboljšano. Pristup zdravstvenim uslugama ostaje otežan a romska manjina ostaje najranjivija i najdiskriminisanija zajednica u raznim oblastima života. Romkinje su podvrgnute dvostrukoj diskriminaciji. Uprkos tome, zajednica ima vrlo ograničen pristup fondovima namijenjenim za manjine. Romi su i dalje nedovoljno zastupljeni u političkoj sferi i imaju otežan pristup tržištu rada. Neformalno zaposlenje preovlađuje dok su romska djeca naročito izložena dječijem radu. Aktivne mjere kojima bi se ta zajednica uključila na tržište rada treba da se realizuju. (str.71)</i>		II kvartal 2016.

REDNI BROJ	- NAZIV ILI OPIS OBLASTI - BROJ I NAZIV PREGOVARAČKOG POGLAVLJA	NAZIV AKTIVNOSTI/ AKTA	NALAZI I/ILI PREPORUKE EVROPSKE KOMISIJE U IZVJEŠTAJU O NAPRETKU CRNE GORE ZA 2015. GODINU	MJERA I ROK IZ PROGRAMA RADA VLADE	PREDLOŽENI TERMIN ZA RAZMATRANJE NA SJEDNICI MATIČNOG ODBORA
8.	Politički kriterijumi Demokratija	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama	<i>Novi Savjet za razvoj nevladinih organizacija je aktivan od 2014. Njegovi glavni zadaci uključuju praćenje strategije razvoja OCD-a i relevantnih odjeljaka Akcionog plana za poglavlje 23. Do sada je učinak implementacije strategije bio neujednačen; izmjene i dopune Zakona o nevladinim organizacijama i dalje nijesu usvojene. Crna Gora treba da uspostavi održiv sistem javnog finansiranja OCD-a kao i odgovarajući institucionalni okvir. Takođe je potrebna institucionalna kultura koja omogućava razvojne aktivnosti civilnog društva lokalnih zajednica, kroz besplatno ustupanje javnog prostora i druge oblike podrške. Postojeći sistem javnog finansiranja do sada se pokazao neefikasnim što je potvrdila i Državna revizorska institucija. Takođe, Zakon o igrama na sreću koje su trenutno jedini izvor javnog finansiranja OCD-a ne primjenjuje se propisno i iznos koji se dodjeljuje za projekte OCD-a se smanjuje. (str.9)</i>	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o nevladinim organizacijama (II kvartal 2016.)	II kvartal 2016
9.	Ljudska prava i zaštita manjina 23. Pravosuđe i temeljna prava	Konsultativno saslušanje na temu: “Analiza primjene antidiskriminatornog zakonodavstva-problemi u praksi, u susret izmjenama i dopunama Zakona o zabrani diskriminacije, utvrđenim za IV kvartal 2016. godine” (član 73 Poslovnika Skupštine)	<i>Vidjeti nalaze i/ili preporuke za aktivnost 5</i>	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zabrani diskriminacije (IV kvartal 2016.)	III kvartal 2016.

REDNI BROJ	- NAZIV ILI OPIS OBLASTI - BROJ I NAZIV PREGOVARAČKO G POGLAVLJA	NAZIV AKTIVNOSTI/ AKTA	NALAZI I/ILI PREPORUKE EVROPSKE KOMISIJE U IZVJEŠTAJU O NAPRETKU CRNE GORE ZA 2015. GODINU	MJERA I ROK IZ PROGRAMA RADA VLADE	PREDLOŽENI TERMIN ZA RAZMATRANJE NA SJEDNICI MATIČNOG ODBORA
10.	Ljudska prava i zaštita manjina 23. Pravosuđe i temeljna prava	Tematska sjednica: Prava lica sa invaliditetom u Crnoj Gori - Praćenje realizacije Zaključka Skupštine Crne Gore, donesenog povodom usvajanja Zakona o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom, objavljenog u "Službenom listu CG", br. 35/15 i - Informacija o realizaciji Akcionog plana za prilagođavanje objekata u javnoj upotrebi za pristup, kretanje i upotrebu licima smanjene pokretljivosti za 2014. godinu	<i>Za Skupštinu bi trebao biti prioritet da obezbijedi da njeni objekti budu pristupačni za osobe s invaliditetom. (str.8)</i> <i>Izvršene su izmjene i dopune Zakona o rodnoj ravnopravnosti, kao i Zakona o zabrani diskriminacije osoba s invaliditetom, u cilju većeg usklađivanja s evropskim standardima. Potpuno usklađivanje s pravnom tekovinom EU u pogledu sankcija nije postignuto. (str. 21)</i> <i>Usluge u okviru zajednice, koje predstavljaju alternative institucionalizaciji moraju biti proširene za lica sa invaliditetom, lica s mentalnim smetnjama, djecu, starija lica i beskućnike. Pristup javnim ustanovama za osobe sa invaliditetom je i dalje kritičan. Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom treba da bude dovoljno zaštićen od zloupotrebe. (str. 53)</i> <i>Određeni napredak je postignut u oblasti integracije lica sa invaliditetom. Novi Zakon o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom je usvojen u julu, čime se nacionalni okvir približio EU standardima u borbi protiv diskriminacije i Konvenciji Ujedinjenih nacija o pravima lica sa invaliditetom. Odredbe Zakona o visokom obrazovanju kojima se olakšava inkluzija studenata sa invaliditetom treba u potpunosti da se sprovede. Situacija u vezi sa pristupačnošću za osobe sa smanjenom pokretljivošću ostaje ključna: Zakon o prostornom planiranju treba u potpunosti da se implementira kako bi se olakšao ulaz u javne zgrade od prioritetnog značaja. Građevinski radovi na omogućavanju pristupačnosti parlamentu lica sa invaliditetom počeli su u avgustu. Opređeljena sredstva u državnom budžetu ostaju prazna obaveza bez djelotvorne implementacije. Prepreke za fizički pristup sudovima sprečavaju pristup pravdi licima sa invaliditetom. (str.70)</i>		III kvartal 2016.

REDNI BROJ	- NAZIV ILI OPIS OBLASTI - BROJ I NAZIV PREGOVARAČKOG POGLAVLJA	NAZIV AKTIVNOSTI/ AKTA	NALAZI I/ILI PREPORUKE EVROPSKE KOMISIJE U IZVJEŠTAJU O NAPRETKU CRNE GORE ZA 2015. GODINU	MJERA I ROK IZ PROGRAMA RADA VLADE	PREDLOŽENI TERMIN ZA RAZMATRANJE NA SJEDNICI MATIČNOG ODBORA
11.	Ljudska prava i zaštita manjina 23. Pravosuđe i temeljna prava	Godišnji izvještaj Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2015. godinu Praćenje realizacije Zaključka Skupštine Crne Gore, donešenog povodom razmatranja Godišnjeg izvještaja Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2014. godinu, objavljenog u „Službenom listu CG“, broj 3/16 (član 162 Poslovnika Skupštine-kontrolna uloga)	<i>Kada je riječ o sprečavanju mučenja i zlostavljanja, nacionalni mehanizam za sprečavanje mučenja postao je operativan prema novom Zakonu o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda. Čini se da inspekcije Zaštitnika ljudskih prava i sloboda dovode do poboljšanja uslova pritvorenika, naročito kada je riječ o zdravlju. Sektor nacionalnog mehanizma za sprečavanje mučenja i dalje nema dovoljno kadra i njegove kapacitete neophodno je ojačati kroz poboljšanje kvaliteta posjeta i određivanje prioriteta. I dalje postoji zabrinutost u pogledu sprečavanja i kažnjavanja mučenja i zlostavljanja, kako u policijskim ustanovama tako i u zatvorima. Procesuiranje takvih zloupotreba i broj kažnenih službenika i dalje su na niskom nivou. Na primjer, potrebno je u potpunosti istražiti slučajeve agresije koji su se dogodili u podgoričkom zatvoru u januaru između zatvorenika i stražara. Nekolicini zatvorenika se sudi, dok je samo jedan stražar osuđen na minimalnu kaznu. (str.66)</i>		III kvartal 2016.
12.	Ljudska prava i zaštita manjina 23. Pravosuđe i temeljna prava	Kontrolno saslušanje ministra pravde, ministra unutrašnjih poslova i direktora Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija na temu: „Stanje u zatvorskom i pritvorskom sistemu Crne Gore sa osvrtom na realizaciju Zaključka Skupštine Crne Gore, donešenog povodom razmatranja Godišnjeg Izvještaja Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2014. godinu, objavljenog u „Službenom listu CG“, br. 3/16“ (član 75 Poslovnika Skupštine)	<i>Kada je riječ o sprečavanju mučenja i zlostavljanja, nacionalni mehanizam za sprečavanje mučenja postao je operativan prema novom Zakonu o Zaštitniku ljudskih prava i sloboda. Čini se da inspekcije Zaštitnika ljudskih prava i sloboda dovode do poboljšanja uslova pritvorenika, naročito kada je riječ o zdravlju. Sektor nacionalnog mehanizma za sprečavanje mučenja i dalje nema dovoljno kadra i njegove kapacitete neophodno je ojačati kroz poboljšanje kvaliteta posjeta i određivanje prioriteta. I dalje postoji zabrinutost u pogledu sprečavanja i kažnjavanja mučenja i zlostavljanja, kako u policijskim ustanovama tako i u zatvorima. Procesuiranje takvih zloupotreba i broj kažnenih službenika i dalje su na niskom nivou. Na primjer, potrebno je u potpunosti istražiti slučajeve agresije koji su se dogodili u podgoričkom zatvoru u januaru između zatvorenika i stražara. Nekolicini zatvorenika se sudi, dok je samo jedan stražar osuđen na minimalnu kaznu. (str.66) <i>Kada je u pitanju zatvorski sistem, izmjene i dopune Zakona o izvršenju kazni zakona, novčanih kazni i mjera bezbjednosti, koje su usvojene u junu, približavaju sistem evropskim standardima, postavljajući u ravnotežu bezbjednost i poštovanje ljudskih prava prilikom izvršavanja kazni zatvora. Ovim izmjenama i dopunama u potpunosti je uspostavljen alternativni sistem kažnjavanja, ali je potrebno nastaviti sa radom kako bi postao u potpunosti funkcionalan. Direkcija za uslovnu slobodu Ministarstva pravde osnažena je kada su u martu popunjena dva nova radna mjesta. Zatvorska zdravstvena služba i dalje nema dovoljno kadra i, sveukupno posmatrano, slabog je kvaliteta. Ograničena dostupnost rehabilitacionih programa u crnogorskim zatvorima i dalje predstavlja razlog za zabrinutost. (str.67)</i></i>	Izvještaj o sprovođenju Zakona o izvršenju uslovne osude i kazne rada u javnom interesu (II kvartal 2016.) i Izvještaj o sprovođenju Zakona o izvršenju kazni zatvora, novčane kazne i mjera bezbjednosti (IV kvartal 2016)	III kvartal 2016.

REDNI BROJ	- NAZIV ILI OPIS OBLASTI - BROJ I NAZIV PREGOVARAČKOG POGLAVLJA	NAZIV AKTIVNOSTI/ AKTA	NALAZI I/ILI PREPORUKE EVROPSKE KOMISIJE U IZVJEŠTAJU O NAPRETKU CRNE GORE ZA 2015. GODINU	MJERA I ROK IZ PROGRAMA RADA VLADE	PREDLOŽENI TERMIN ZA RAZMATRANJE NA SJEDNICI MATIČNOG ODBORA
13.	Ljudska prava i zaštita manjina 23. Pravosuđe i temeljna prava	Izvještaj o radu i načinu raspodjele sredstava Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava za 2015. godinu Povodom razmatranja Izvještaja o radu Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava za 2014. godinu, Odbor je u Izvještaju Skupštini predložio Zaključak (4 tačke)- (Skupština još nije razmotrila Izvještaj) (član 162 Poslovnika-kontrolna uloga)	<i>Ostaje da se usvoje izmjene i dopune Zakona o manjinama. Izmjene i dopune treba da uklone moguće konflikte interesa u procedurama za opredjeljivanje i kontrolisanje fondova za manjine. Postoji zabrinutost zbog nedostatka transparentnosti i sveukupnog institucionalnog kapaciteta kod dodjele i revizije fondova koji su namijenjeni manjinama, uprkos značajnoj izdvojenoj sumi na godišnjem nivou: u 2015. manjinski savjeti i fond za manjine primili su ukupno 1,318 miliona eura. Kapacitet Ministarstva za ljudska i manjinska prava za nadzor u praksi nad legalnošću rada nacionalnih manjinskih savjeta treba da se značajno poveća. (str.71)</i>		III kvartal 2016.
14.	Ljudska prava i zaštita manjina 23. Pravosuđe i temeljna prava	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama	<i>Ostaje da se usvoje izmjene i dopune Zakona o manjinama. Izmjene i dopune treba da uklone moguće konflikte interesa u procedurama za opredjeljivanje i kontrolisanje fondova za manjine. Postoji zabrinutost zbog nedostatka transparentnosti i sveukupnog institucionalnog kapaciteta kod dodjele i revizije fondova koji su namijenjeni manjinama, uprkos značajnoj izdvojenoj sumi na godišnjem nivou: u 2015. manjinski savjeti i fond za manjine primili su ukupno 1,318 miliona eura. Kapacitet Ministarstva za ljudska i manjinska prava za nadzor u praksi nad legalnošću rada nacionalnih manjinskih savjeta treba da se značajno poveća. (str.71)</i> <i>Prema najnovijem popisu, približno 8 300 Roma i Egipćana živi u Crnoj Gori. Učešće romskih studenata u svim nivoima obrazovanja je poboljšano. Pristup zdravstvenim uslugama ostaje otežan a romska manjina ostaje najranjivija i najdiskriminisanija zajednica u raznim oblastima života. Romkinje su podvrgnute dvostrukoj diskriminaciji. Uprkos tome, zajednica ima vrlo ograničen pristup fondovima namijenjenim za manjine. Romi su i dalje nedovoljno zastupljeni u političkoj sferi i imaju otežan pristup tržištu rada. Neformalno zaposlenje preovlađuje dok su romska djeca naročito izložena dječijem radu. Aktivne mjere kojima bi se ta zajednica uključila na tržište rada treba da se realizuju. (str.71)</i>	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o manjinskim pravima i slobodama (IV kvartal 2016.)	IV kvartal 2016.

REDNI BROJ	- NAZIV ILI OPIS OBLASTI - BROJ I NAZIV PREGOVARAČKOG POGLAVLJA	NAZIV AKTIVNOSTI/ AKTA	NALAZI I/ILI PREPORUKE EVROPSKE KOMISIJE U IZVJEŠTAJU O NAPRETKU CRNE GORE ZA 2015. GODINU	MJERA I ROK IZ PROGRAMA RADA VLADE	PREDLOŽENI TERMIN ZA RAZMATRANJE NA SJEDNICI MATIČNOG ODBORA
15.	Ljudska prava i zaštita manjina 23. Pravosuđe i temeljna prava	Predlog zakona izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti podataka o ličnosti	<i>Kada je u pitanju zaštita ličnih podataka, izvještaj o Agenciji za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama izdat je krajem marta. Do danas nije bilo slučajeva u oblasti zaštite podataka koji su iznijeti pred sud, s izuzetkom mišljenja Ustavnog suda o pristupu organa za sprovođenje zakona podacima pružalaca usluga elektronskih komunikacija. Obuku sudija i tužilaca o zaštiti podataka potrebno je nastaviti u skladu s rasporedom iz akcionog plana. (str.67)</i>	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti podataka o ličnosti (IV kvartal 2016.)	IV kvartal 2016.
16.	Ljudska prava i zaštita manjina 23. Pravosuđe i temeljna prava	Poseban izvještaj Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore o zaštiti od diskriminacije ,shodno Zaključku Skupštine CG (Praćenje realizacije Zaključka Skupštine Crne Gore, donešenog povodom razmatranja Izvještaja o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda CG za 2014. godinu, objavljenom u „Službenom listu CG“, broj 3/16)	<i>Vidjeti nalaze i/ili preporuke za aktivnost 5</i>		IV kvartal 2016.
17.	Ljudska prava i zaštita manjina 23. Pravosuđe i temeljna prava	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zabrani diskriminacije	<i>Institucije za ljudska prava su i dalje slabe. Ombudsman i Ministarstvo za ljudska i manjinska prava moraju biti ojačani, nakon reforme okvira za borbu protiv diskriminacije. (str.21) Postignut je određen napredak po pitanju usklađivanja ukupnog zakonodavnog okvira u oblasti borbe protiv diskriminacije sa pravnom tekovinom. Potrebno je dalje usklađivanje, naročito kad je riječ o sankcijama koje nisu dovoljno odvraćajuće zato što su finansijske kazne veoma male. Sprovođenje zakonodavstva koče brojni faktori, između ostalog nedovoljna osviještenost. (str.53 i 54) Cjelokupni zakonodavni okvir u oblasti borbe protiv diskriminacije dodatno je usklađen sa pravnom tekovinom, ali je neophodno njegovo dalje jačanje, naročito u pogledu kazni. Kapaciteti Kancelarije Zaštitnika ljudskih prava i sloboda i dalje su ograničeni i prapratne aktivnosti u odnosu na prijavljene slučajeve diskriminacije nijesu poboljšane. Organizacije civilnog društva lezbejki, gejeva, biseksualaca, transrodnih i interseksualnih osoba nastavljaju da izražavaju zabrinutost zbog nedostatka rezultata Zaštitnika ljudskih prava i sloboda, naročito u pogledu postupanja sa zahtjevima i žalbama koje se tiču diskriminacije. (str.69)</i>	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zabrani diskriminacije (IV kvartal 2016.)	IV kvartal 2016.

REDNI BROJ	- NAZIV ILI OPIS OBLASTI - BROJ I NAZIV PREGOVARAČKOG POGLAVLJA	NAZIV AKTIVNOSTI/ AKTA	NALAZI I/ILI PREPORUKE EVROPSKE KOMISIJE U IZVJEŠTAJU O NAPRETKU CRNE GORE ZA 2015. GODINU	MJERA I ROK IZ PROGRAMA RADA VLADE	PREDLOŽENI TERMIN ZA RAZMATRANJE NA SJEDNICI MATIČNOG ODBORA
18.	Ljudska prava i zaštita manjina 23. Pravosuđe i temeljna prava	Strategija za zaštitu lica sa invaliditetom 2017-2021. godina s Akcionim planom za 2017. godinu	<i>Za Skupštinu bi trebao biti prioritet da obezbijedi da njeni objekti budu pristupačni za osobe s invaliditetom. (str.8)</i> <i>Izvršene su izmjene i dopune Zakona o rodnoj ravnopravnosti, kao i Zakona o zabrani diskriminacije osoba s invaliditetom, u cilju većeg usklađivanja s evropskim standardima. Potpuno usklađivanje s pravnom tekovinom EU u pogledu sankcija nije postignuto. (str. 21)</i> <i>Usluge u okviru zajednice, koje predstavljaju alternative institucionalizaciji moraju biti proširene za lica sa invaliditetom, lica s mentalnim smetnjama, djecu, starija lica i beskućnike. Pristup javnim ustanovama za osobe sa invaliditetom je i dalje kritičan. Fond za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba sa invaliditetom treba da bude dovoljno zaštićen od zloupotrebe. (str. 53)</i> <i>Određeni napredak je postignut u oblasti integracije lica sa invaliditetom. Novi Zakon o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom je usvojen u julu, čime se nacionalni okvir približio EU standardima u borbi protiv diskriminacije i Konvenciji Ujedinjenih nacija o pravima lica sa invaliditetom. Odredbe Zakona o visokom obrazovanju kojima se olakšava inkluzija studenata sa invaliditetom treba u potpunosti da se sprovede. Situacija u vezi sa pristupačnošću za osobe sa smanjenom pokretljivošću ostaje ključna: Zakon o prostornom planiranju treba u potpunosti da se implementira kako bi se olakšao ulaz u javne zgrade od prioritnog značaja. Građevinski radovi na omogućavanju pristupačnosti parlamentu lica sa invaliditetom počeli su u avgustu. Opređijeljena sredstva u državnom budžetu ostaju prazna obaveza bez djelotvorne implementacije. Prepreke za fizički pristup sudovima sprečavaju pristup pravdi licima sa invaliditetom. (str.70)</i>	Strategija za zaštitu lica sa invaliditetom 2017-2021. godina s Akcionim planom za 2017. godinu (IV kvartal 2016.)	IV kvartal 2016.

REDNI BROJ	- NAZIV ILI OPIS OBLASTI - BROJ I NAZIV PREGOVARAČKOG POGLAVLJA	NAZIV AKTIVNOSTI/ AKTA	NALAZI I/ILI PREPORUKE EVROPSKE KOMISIJE U IZVJEŠTAJU O NAPRETKU CRNE GORE ZA 2015. GODINU	MJERA I ROK IZ PROGRAMA RADA VLADE	PREDLOŽENI TERMIN ZA RAZMATRANJE NA SJEDNICI MATIČNOG ODBORA
19.	Regionalni razvoj	Informacija o realizaciji Akcionog plana za sprovođenje Strategije regionalnog razvoja Crne Gore (2014-2020) za 2015. i 2016. zajednička aktivnost nadležnih radnih tijela	<i>Regionalne razlike su ogromne. Prosječna stopa nezaposlenosti bila je 6,7% u primorskom regionu, nasuprot 13,4% u centralnom regionu i 39% na sjeveru. Nezaposlenost mladih (15-24 godina starosti) je i dalje visoka i iznosi 35,8%. Dvije trećine nezaposlenih su bez posla duže od dvije godine (str. 28)</i>	Akcioni plan za sprovođenje Strategije regionalnog razvoja CG 2014-2020. godine, za 2016 (I kvartal 2016.)	IV kvartal 2016.
20.	Ljudska prava i zaštita manjina 23. Pravosuđe i temeljna prava	Predlog zahtjeva za dodjelu budžetskih sredstava Zaštitniku ljudskih prava i sloboda Crne Gore u budžetu za 2017. godinu (član 53 Zakona o Zaštitniku/ci ljudskih prava i sloboda Crne Gore)	Vidjeti nalaze i/ili preporuke za aktivnost 5	-	IV kvartal 2016.
21.	Budžet	Predlog zakona o budžetu Crne Gore za 2017. godinu (zainteresovano radno tijelo-čl. 137 Poslovnika Skupštine CG)		Predlog zakona o budžetu Crne Gore za 2017. godinu (IV kvartal 2016)	IV kvartal 2016.

NAPOMENA: Rokovi za realizaciju utvrđenih aktivnosti Odbora za ljudska prava i slobode zavisiće od roka u kojem će Vlada i drugi relevantni subjekti pripremiti i dostaviti Odboru planirane akte na razmatranje.

SEKRETAR ODBORA
Slava Burić

PREDSJEDNIK ODBORA
dr Halil Duković